

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 36/2021-32

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpenej advokátom JUDr. Ladislavom Ščurym, Mierová 1725, Čadca, proti postupu Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 6C/106/2010 v období po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 452/2015 z 15. decembra 2016 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 6C/106/2010 v období po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 452/2015 z 15. decembra 2016 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľke **priznáva** finančné zadostučinenie **2 000 eur**, ktoré **je** jej Okresný súd Čadca **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Okresný súd Čadca **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **680,74 eur** a zaplatiť jej právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 36/2021 z 28. januára 2021 prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľky doručенú ústavnému súdu 9. decembra 2020 v rozsahu vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie veci v primeranej lehote

podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) napadnutým postupom okresného súdu. Sťažovateľka navrhuje vysloviť porušenie označených práv, priznať primerané finančné zadost'učinenie 4 000 eur a náhradu trov konania.

2. Sťažovateľka 27. mája 2010 podala žalobu o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva. Ústavný súd nálezom č. k. III. ÚS 452/2015 z 15. decembra 2016 prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných priet'ahov a zároveň sťažovateľke priznal finančné zadost'učinenie vo výške 2 000 eur a trovy konania. Vec nie je právoplatne skončená.

II.

3. Podľa názoru sťažovateľky okresný súd ani po uplynutí 10 rokov dosiaľ nevydal žiadne meritórne rozhodnutie. Vyjadrila obavu, že *„žalovaný ma tak silno podchytené súdy, že vedie najstaršie súdne spory na Slovensku s tým, že napr. o zrušenie podielového spoluvlastníctva k rodinnému domu sup. č. [REDAKOVANÉ] v k. ú. [REDAKOVANÉ] sa viedol najdlhší súdny spor na Slovensku a to až 28 rokov. V tejto veci ide rovnako o majetkovú vec o vyporiadanie BSM, ktorú žalovaný neúmerne naťahuje k čomu pritakáva aj súd prvej inštancie.“* Vytkla tiež vykonávanie neefektívnych a benevolentných úkonov. Sťažovateľka 27. augusta 2020 podala sťažnosť na priet'ahy predsedníčke okresného súdu, ktorá ju listom (1SprV/203/20) vyhodnotila za dôvodnú. Sťažovateľka uviedla, že za 4 roky boli vo veci iba dve reálne pojednávania (5. decembra 2017 a 26. novembra 2020).

III.

4. Okresný súd v stanovisku zo 16. marca 2021 spolu s chronológiou úkonov ospravedlňoval namietaný postup objektívnymi príčinami, znefunkčneným senátom, práceneschopnosťou sudkýň, vyššieho súdneho úradníka, čerpaním dovoleníek a epidemiologickou situáciou. Okresný súd konštatoval, že aj samotní účastníci konania prispeli k zbytočným priet'ahom podaním odvolania a s tým spojeným predkladaním spisu odvolaciemu súdu.

5. Sťažovateľka v ďalšom podaní z 29. marca 2021 uviedla, že dosiaľ nedošlo k žiadnej náprave, pričom aj po náleze ústavného súdu dochádza k opakovaným priet'ahom a zo strany okresného súdu neboli vykonané primerané opatrenia.

IV.

6. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu dochádzalo v namietanom konaní k porušovaniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v období po právoplatnosti nálezú ústavného súdu č. k. III. ÚS 452/2015 z 15. decembra 2016.

7. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu.

K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Okrem toho sa prihliada aj na význam sporu pre sťažovateľku (II. ÚS 32/02).

8. Konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov nebýva ani tak právne ako rozsahovo zložitý, a to úmerne k mase BSM, čo sa týka počtu vyporiadavaných majetkových hodnôt. V správaní sťažovateľky neboli zistené také skutočnosti, ktoré by významne vplývali na dĺžku konania a za také nemožno označiť uplatňovanie jej procesných práv. Vzhľadom na neprimeranú dĺžku vybavovania veci neboli pochybnosti, že dominantný podiel na nepriaznivom stave veci dopadá na postup okresného súdu, na strane ktorého nenastala adekvátne zmena ani po náleze ústavného súdu (4 roky). Od právoplatnosti nálezu boli v konaní nariadené pojednávania 21. septembra 2017 odročené na 15. december 2017, 6. mája 2020 nariadenie termínu na 27. august 2020, odročenie pojednávania na 26. november 2020, ďalšie odročenie na 16. február 2021, a teda reálne 2 pojednávania za dobu 3 rokov. Najbližší termín pojednávania je nariadený na 22. jún 2021. Najmarkantnejšie obdobie nečinnosti súdu sa týka časového úseku od roku 2017 do 2020, keď neboli realizované žiadne procesné úkony. Akceptovanie dvojročnej doby na predloženie znaleckého posudku je neospravedlňiteľné. V predmetnom konaní zostali neúčinné aj opatrenia predsedníčky súdu. Aj zmena zákonnej sudkyne mala svoj podiel na dĺžke vybavenia veci. Obdobie ďalšieho vybavovania veci po dobu viac ako štyroch rokov napriek príkazu ústavného súdu konať je ústavne neutržateľné.

9. Ústavný súd už dlhodobo zastáva názor, že systémové zlyhania pri správe súdnictva bez ohľadu na to, ktorý zo štátnych orgánov za ne zodpovedá, nemôžu byť dôvodom neuznania základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a nezabávajú Slovenskú republiku zodpovednosti za prieťahy (II. ÚS 481/2017). Ani epidemiologická situácia nepredstavuje zásadnú prekážku pre fungovanie súdnictva (III. ÚS 421/2020). Ako už ústavný súd uviedol, účelom ústavnej sťažnosti je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka ocitla. Prieťahy v konaní sa nedajú ospravedlniť všeobecne známou preťaženosťou sudcov ani množstvom procesných úkonov sudcu; je totiž vecou štátu, aby organizoval svoje súdnictvo tak, aby princípy súdnictva zakotvené v ústave i v dohovore boli rešpektované a prípadné nedostatky v tomto smere nemôžu ísť na ťarchu občanov, ktorí od súdu právom očakávajú ochranu svojich práv v primeranej dobe (I. ÚS 54/2016-18 z 4. mája 2016).

10. Ústavný súd sa oboznámil s doterajším priebehom napadnutého konania a zistil, že v posudzovanom období došlo k viacerým obdobiam nečinnosti či neprimeraným časovým úsekom medzi jednotlivými úkonmi súdu. S prihliadnutím na závery, ktoré vo vzťahu k totožnému konaniu už vyslovil ústavný súd v náleze č. k. III. ÚS 452/2015 z 15. decembra 2016, ako aj na skutočnosť, že konanie po právoplatnosti označeného nálezu dosiaľ stále trvá, je možné spoľahlivo dĺžku konania v namietanom období označiť za neprimeranú a nezlučiteľnú s uplatnenými právami, z ktorých dôvodov ústavný súd deklaroval ich porušenie.

V.

11. Ústavný súd v spomínanom náleze adresoval okresnému súdu príkaz konať bez zbytočných prieťahov a tento príkaz stále trvá (čl. 127 ods. 2 ústavy). Preto nebol dôvod na jeho opätovne vydávanie.

12. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie [obdobne § 133 ods. 3 písm. e) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)]. Sťažovateľka žiadala priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 4 000 eur. Vychádzajúc z doterajšej dĺžky napadnutého konania a prihliadajúc na zistené obdobia nečinnosti a neefektívnu činnosť okresného súdu, ústavný súd konštatuje, že v posudzovanej veci existujú dôvody na priznanie finančného zadosťučinenia. Pri ustálení tejto satisfakcie ústavný súd prihliadal na namietané skutočnosti, celkovú dobu napadnutého konania, jeho priebeh, na mieru zavinenia okresného súdu na vzniknutých prieťahoch, ako aj na to, že okresný súd stále meritórne nerozhodol. Zároveň vzal ústavný súd do úvahy správanie sťažovateľky, povahu veci, význam konania pre sťažovateľku a už raz priznanú (skorším nálezom) relatívnu satisfakciu. Podľa názoru ústavného súdu konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci zodpovedá priznanie finančného zadosťučinenia v sume 2000 eur. Vo zvyšnej časti ústavný súd návrhu nevyhovel.

VI.

13. Ústavný súd priznal sťažovateľke náhradu trov právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby vykonané v roku 2020 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti) po 177 eur, režijný paušál v sume dvakrát po 10,62 eur, jeden úkon v roku 2021 (replika) 181,17 eur a režijný paušál 10,87 eur a 20 % DPH. Celková náhrada trov právneho zastúpenia tak predstavuje sumu 680,74 eur (§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov).

14. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet advokáta sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

15. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. apríla 2021

Robert Šorl
predseda senátu